

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือ
การดำเนินการเลือกตั้งระหว่าง
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับ
กรุงเทพมหานคร

จัดทำโดย นางสาวนิธิตี ภูมิเฉลิมพิมล
ตำแหน่ง พนักงานการเลือกตั้ง
สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๑๙
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

๑. ชื่อเรื่อง แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับกรุงเทพมหานคร

๒. หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๖(๘) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ “ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๑ (๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ “เผยแพร่วิชาการให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนรวมทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” รวมถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐(๑๔) ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและการช่วยเหลือในการตรวจสอบเลือกตั้งตามมาตรา ๒๕ ทั้งนี้การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดประกอบกับระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๒๘ ได้กำหนดถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ให้คำนึงถึงนิสิตนักศึกษา ที่มีคุณสมบัติเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งด้วย

คณะรัฐมนตรี (ในสมัย พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง และเปิดโครงการให้นิสิตนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญใหม่บางมาตราเกี่ยวกับจำนวน ส.ส. และการกำหนดเขตเลือกตั้ง ส.ส. ทั้งแบบแบ่งเขตและแบบสัดส่วนเปลี่ยนใหม่ ประกอบกับได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับความร่วมมือจากกรุงเทพมหานคร ในการแต่งตั้งบุคลากรเพื่อมาช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) มาโดยตลอด แต่พบว่าการแต่งตั้งบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ไม่ได้ตามจำนวนที่กำหนด เช่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ พบว่าเจ็ดวันโดยประมาณก่อนการจัดให้มีการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ได้รับแจ้งจากกรุงเทพมหานครว่ายังขาดบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ประมาณ ๙,๐๐๐ คน ในคราวนั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงขอความร่วมมือไปยังเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เพื่อขอสนับสนุนบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดให้มาปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานครอันเป็นการแก้ไขปัญหาในครั้งนั้น ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้ดำเนินโครงการพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย (พลเมืองอาสา กกต.) โดยการฝึกอบรมซึ่งมีเป้าหมายให้

มีพลเมืองอาสา กกต. ประจำทุกเขตและตำบลภายในปี 2558 (พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2558) ทั่วประเทศ เพื่อให้มีบทบาทส่งเสริมความรู้ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งในเขตและตำบล และเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ปัจจุบันอบรมได้ 55,411 คน ในระยะต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีแนวคิดการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งเขตและตำบล(พ.ศ.2557 ถึง พ.ศ.2560) โดยนำแนวคิดการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยระดับเขตและตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่มาใช้ เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีสถานที่ในการประสานงานกับ พลเมืองอาสา กกต. สามารถติดตามสนับสนุนการปฏิบัติงานได้สะดวกและสามารถนำกิจกรรมการให้ความรู้ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งไปสู่เขตตำบลและหมู่บ้านโดยมีการจัดเวทีให้ความรู้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมของชุมชน ทำให้กิจกรรมการให้ความรู้เป็นรูปธรรมได้อย่างทั่วถึง

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้การเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้งครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้งให้แก่ประชาชนรวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐ ผู้จัดทำรายงานจึงได้จัดทำแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับกรุงเทพมหานคร โดยจัดทำทะเบียนรายชื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการแต่งตั้งบุคลากรปฏิบัติหน้าที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานครและจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในเขตกรุงเทพมหานคร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อช่วยลดปัญหาการขาดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานคร

๓.๒ เพื่อสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้งให้แก่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครรวมทั้งให้ความช่วยเหลือประชาชนในการเลือกตั้งและกิจกรรมอื่นๆ

๓.๓ เพื่อให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มพลเมืองอาสา กกต. มีสถานที่ในการปฏิบัติงาน และเกิดความสะดวกต่อการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๓.๔ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

๓.๕ เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

๔. เป้าหมาย

๔.๑ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีฐานข้อมูลทางทะเบียนของบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานครได้อย่างเพียงพอ

๔.๒ สามารถจัดให้มีศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในเขตกรุงเทพมหานครขึ้น

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

๕.๑ กรอบแนวคิดและทฤษฎีวิเคราะห์

ผู้จัดทำรายงานใช้ทฤษฎีวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับกรุงเทพมหานครโดยนำ (SWOT Analysis) มาใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์ เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา อุปสรรค และหาแนวทางการดำเนินการให้เกิดประสิทธิผล ดังนี้

๕.๑.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)

๑) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถขยายงานได้อย่างกว้างขวางคือ การที่มีส่วนงานครอบคลุมพื้นที่ทั้งส่วนกลางและจังหวัดทั่วประเทศรวมทั้งมีบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเลือกตั้งและด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้บรรลุภารกิจขององค์กร ทำให้สามารถรองรับภารกิจขององค์กรและประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆในการส่งเสริมและสนับสนุนการเลือกตั้งได้เป็นอย่างดี

๒) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีงบประมาณเพียงพอสำหรับการดำเนินโครงการพลเมืองอาสา และมีแผนการของงบประมาณรองรับโครงการดังกล่าว

จุดอ่อน (Weakness)

๑) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่จะที่เข้าร่วมโครงการพลเมืองอาสา ยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่องรวมไปถึงการขาดค่านิยมร่วมขององค์กร

๒) ผู้เข้าร่วมโครงการพลเมืองอาสาขาดแรงจูงในด้านค่าตอบแทนและรางวัล

เชิดชูเกียรติ

๕.๑.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunity)

๑) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีกฎหมาย และระเบียบที่รองรับการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และครอบคลุมซึ่งได้แก่

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๖(๘)
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๑ (๓)
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐(๑๔)
- ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน-

ราษฎรข้อ ๒๘

๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยกำหนดให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีหน้าที่ในการส่งเสริมและให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นโอกาสในการขยายความร่วมมือและขอรับการสนับสนุนในการพัฒนาระบบและ

กระบวนการเลือกตั้งรวมทั้งกระแสความตื่นตัวและเรียกร้องของประชาชนในการปฏิรูปการเมืองไปสู่สังคมประชาธิปไตย

๓) ปัจจุบันสังคมภาคส่วนต่างๆมีความต้องการนักจัดการเลือกตั้งมืออาชีพทั้ง กกต.ระดับจังหวัด กกต.เขต กกต.ท้องถิ่น และกปน. ที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ ยอมรับในความสุจริตและเที่ยงธรรมก็เป็นโอกาสที่จะพัฒนาระบบการสรรหาและการพัฒนานักจัดการ เลือกตั้งให้เป็นมืออาชีพในการจัดการเลือกตั้งอย่างแท้จริง

ภัยคุกคาม หรืออุปสรรค (Threat)

๑) กฎ และระเบียบที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคลากรเป็นกรรมการประจำหน่วย เลือกตั้ง ผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจะต้องเป็นผู้มีสิทธิในหน่วยเลือกตั้งนั้นจึง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสรรหาบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.)

๒) ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่เห็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและ ขาดจิตสำนึกในวัฒนธรรมการเมืองที่สอดคล้องต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย

๓) สังคมความขัดแย้งและแตกแยกทางความคิดในทางการเมือง ทำให้การ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ยากลำบากยิ่งขึ้น ประกอบกับรัฐบาลไม่เห็นความสำคัญที่จะส่งเสริมให้มีมาตรการ ป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียงอย่างจริงจัง โดยยังไม่ได้กำหนดให้การป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นวาระ แห่งชาติหรือนโยบายสำคัญที่หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานต้องปฏิบัติรวมทั้งยังไม่มีกลไกสนับสนุนงบประมาณ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ทำให้การปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองและการเลือกตั้งทำได้ในระยะเวลาสั้นๆเฉพาะช่วงที่มีการเลือกตั้ง เท่านั้น

๔) ค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ในวันเลือกตั้งของกรรมการประจำหน่วย เลือกตั้ง (กปน.) มีอัตราต่ำไม่เหมาะสมกับภารกิจ

สรุปได้ว่าแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งกับกรุงเทพมหานครจะเกิดประสิทธิผลและยั่งยืนมีความมั่นคงก้าวหน้าได้นั้น ประชาชนต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีอุดมการณ์ และวัฒนธรรมประชาธิปไตย ต้องส่งเสริมให้ประชาชน และทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงต้องมีแผน ยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเพื่อกำหนด ทิศทางในการส่งเสริมการให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เยาวชน และประชาชนทุกกลุ่มนำวิถีประชาธิปไตย มาใช้ในชีวิตประจำวันและในชุมชนและจำเป็นต้องสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือหน่วยงานและ องค์กรทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคเอกชนและประชาชนกลุ่มต่างๆในการพัฒนาประชาธิปไตยและส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกความเป็น “พลเมือง” เพื่อให้เป็น กำลังสำคัญในการสร้างสังคมไทยไปสู่สังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

๖. การกิจที่ดำเนินการ

ในการจัดทำแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับกรุงเทพมหานคร ผู้จัดทำรายงานได้แบ่งภารกิจการดำเนินการออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ

ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นติดตามประเมินผล

๖.๑ ขั้นเตรียมการ มีดังนี้

๖.๑.๑ ศึกษาวิเคราะห์ ความเป็นมา ความสำคัญ และหรือความจำเป็นในการจัดทำแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับกรุงเทพมหานครโดยผลการศึกษาพบว่า

- รัฐธรรมนูญ กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

- การแก้ไขกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่เป็นข้อจำกัดในการแต่งตั้งบุคลากรเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งส่งผลให้จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานครเพิ่มมากขึ้นและลดจำนวนบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการเลือกตั้ง

- ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่เห็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

- ในเขตกรุงเทพมหานครยังไม่มีหน่วยงานที่ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยอย่างเป็นรูปธรรม

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ สามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อตอบสนองแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับกรุงเทพมหานครได้ ๒ กิจกรรม คือ การจัดทำทะเบียนรายชื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครและการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในเขตกรุงเทพมหานคร

๖.๒.๒ วางแผนการดำเนินการโดยจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เรื่อง การส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับกรุงเทพมหานครโดยกำหนดกรอบระยะเวลา การดำเนินงาน กำหนดประเด็น/เรื่องที่ต้องดำเนินการ กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการ ผู้จัดทำรายงานได้วางแผนการดำเนินงานไว้ ดังนี้

แผนปฏิบัติการ(Action Plan) การส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินการเลือกตั้งระหว่าง
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับกรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	การดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗												ผู้ รับผิดชอบ	งบ- ประมาณ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
<u>ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ</u>															
๑.	ศึกษาวิเคราะห์ ความสำคัญ ความ จำเป็นของการ ดำเนินงาน	↔													
๒.	วางแผนการดำเนินงาน		↔												
<u>ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นดำเนินการ</u>															
๑.	ดำเนินกิจกรรม การจัดทำทะเบียน รายชื่อกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้ง ในเขต กรุงเทพมหานคร							↔							
๒.	การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริม และพัฒนา ประชาธิปไตยในเขต กรุงเทพมหานคร							↔							
<u>ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นติดตามและประเมินผล</u>										↔					
๑.	กำหนดแนวทางในการ ประเมิน														
๒.	เก็บข้อมูลและ วิเคราะห์ข้อมูล										↔				
๓.	สรุปผลการประเมิน											↔			

๖.๒ ขั้นดำเนินการ มีดังนี้

๖.๒.๑ การจัดทำทะเบียนรายชื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในเขต
กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

-สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครดำเนินการจัดทำทะเบียนรายชื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทุกเขต

-สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครดำเนินการจัดทำทะเบียนรายชื่อและประวัติของผู้ผ่านการอบรมโครงการพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตยในเขตกรุงเทพมหานครโดยแบ่งเป็นรายเขตให้กับกรุงเทพมหานครเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแต่งตั้งบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะประสานให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครดำเนินการประสานงานในการติดต่อบุคลากรที่ผ่านการอบรมโครงการดังกล่าวเข้ามาสมัครเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครเมื่อมีการร้องขอจากกรุงเทพมหานครทั้งนี้การปฏิบัติต้องอยู่ภายใต้ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

๖.๒.๒ การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในเขตกรุงเทพมหานคร

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์ฯ เขตละ ๑ ศูนย์ ให้เสร็จในปีงบประมาณและให้พลเมืองอาสา กกต. ที่เป็นกรรมการศูนย์ฯ มีภารกิจแรกคือ รณรงค์เลือกตั้ง โดยมีขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์ฯ ดังนี้

- หาสถานที่จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกรุงเทพมหานครหาสถานที่จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งเขตละ 1 ศูนย์ โดยคัดเลือกที่กศน. เขตมีความพร้อมให้การสนับสนุนในการจัดตั้งศูนย์ฯ บุคลากรพร้อมที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้กับกรรมการศูนย์ฯ และพลเมืองอาสา กกต.มีความรู้ ความสามารถ และมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนผู้นำกลุ่มต่างๆของชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความรู้ สามารถชักชวนเข้าร่วมเป็นพลเมืองอาสา กกต. และเป็นกรรมการบริหารศูนย์ฯได้

-คัดเลือกบุคคลเพื่อจะทำหน้าที่กรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 1 คน เหนรัญญิก 1 คน กรรมการ 4 คน กรรมการและเลขานุการ 1 คน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ 1

- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่จัดตั้งศูนย์ฯในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้บริหารกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง ผู้อำนวยการเขตกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในเขตกรุงเทพมหานคร มาประชุมเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์จัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนขอความร่วมมือสนับสนุนตามภารกิจความสามารถของหน่วยงาน

- สนง.กกต. ร่วมกับ กศน. จัดประชุมบุคคลที่คัดเลือกเป็นกรรมการศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานสนับสนุนในพื้นที่ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ เพื่อให้กรรมการคัดเลือก ประธาน รองประธาน เหนรัญญิก กรรมการและเลขานุการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หรือประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ

เข้าใจแนวคิดการบริหารจัดการ ภารกิจ และซักซ้อมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่กรรมการศูนย์ฯ ต้องปฏิบัติในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง

- ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ออกคำสั่งจัดตั้งศูนย์ฯ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และหน่วยงานสนับสนุน
- คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ปฏิบัติงานรณรงค์เชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง และสอดส่องสังเกตการณ์การฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้ง
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ออกเยี่ยมติดตามสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ประมาณเดือนละ 1 ครั้งหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการเลือกตั้ง เพื่อให้พลเมืองอาสา กกต. ที่เป็นกรรมการศูนย์ฯ ได้ทำภารกิจให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง

๖.๓ ขึ้นติดตามประเมินผล มีดังนี้

๖.๓.๑ กำหนดแนวทางในการประเมิน แบ่งแนวทางการประเมินออกเป็น

- ๑) ประเมินผลในระดับผลผลิต (Output) โดยดำเนินการหลังจากจบการดำเนินกิจกรรม
 - การจัดทำทะเบียนรายชื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จะประเมินในประเด็นจำนวนฐานข้อมูล และความครบถ้วนของจำนวนเขตเลือกตั้ง
 - การจัดตั้งศูนย์ฯ ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในเขตกรุงเทพมหานคร จะประเมินในประเด็นการจัดตั้งศูนย์ฯ แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
- ๒) ประเมินผลในระดับผลลัพธ์ (Outcome) โดยจะดำเนินการหลังจากการเลือกตั้ง โดยจะประเมินในประเด็นของความสามารถในการสนับสนุนบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ความพึงพอใจของกรุงเทพมหานครต่อการสนับสนุนบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) การเพิ่มขึ้นของจำนวนเครือข่ายเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง จำนวนข้อเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเสียที่เกิดขึ้น

๖.๓.๒ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

- ๑) วิธีการเก็บข้อมูลและแหล่งข้อมูลมีดังนี้
 - รายงานการจัดทำฐานข้อมูลของบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานคร
 - รายงานการจัดตั้งศูนย์ฯ ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในเขตกรุงเทพมหานคร
 - รายงานการสนับสนุนบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.)

- รายงานผลการฝึกอบรมโครงการพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย
(พลเมืองอาสา กกต.)

- รายงานผลการดำเนินการเลือกตั้ง
- เขตเลือกตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๒) การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลมาสรุปและวิเคราะห์ตามประเด็นการประเมิน
- นำข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจความพึงพอใจมาวิเคราะห์โดยใช้หลัก

สถิติในการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาประยุกต์ใช้ หลักสถิติเกี่ยวกับความพึงพอใจของกรุงเทพมหานคร ต่อการสนับสนุนบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๓) สรุปผลการประเมินและรายงานผลการประเมินต่อผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งรวมทั้งเสนอแนะ แนวทาง การปรับปรุงให้การดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๗. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๗.๑ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๗.๑.๑ กระทรวงศึกษาธิการ

๗.๑.๒ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๗.๑.๓ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

๗.๑.๔ กรมการพัฒนาชุมชน

๗.๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

๗.๓ กรุงเทพมหานคร

๘. ระยะเวลาการดำเนินการ

๘.๑ ขั้นตอนที่ ๑ ขึ้นเตรียมการ เริ่ม เดือนตุลาคม – เดือนธันวาคม

๘.๒ ขั้นตอนที่ ๒ ดำเนินการ เริ่ม เดือนเมษายน–เดือนมิถุนายน

๘.๓ ขั้นตอนที่ ๓ ติดตามและประเมินผลเริ่มเดือนมิถุนายน–เดือนกันยายน

๙. แนวทางการประเมิน

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๙.๑.๑ ระดับผลผลิต (Output)

- มีฐานข้อมูลของบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานครครบทุกเขต
- มีศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน

๕๐ ศูนย์

๙.๑.๒ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

- สนับสนุนบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ ๑๐๐
- กรุงเทพมหานครมีความพึงพอใจต่อการสนับสนุนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) เพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๕๐
- มีเครือข่ายในเขตกรุงเทพมหานครในการรณรงค์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๐ เมื่อโครงการสำเร็จ
- จำนวนข้อร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ลดลงร้อยละ ๕๐ เมื่อโครงการสำเร็จ
- จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐
- จำนวนบัตรเสียลดลงร้อยละ ๑๐เมื่อโครงการสำเร็จ

๙.๒ วิธีการ

๙.๒.๑ ระดับผลผลิต (Output)

ใช้วิธีการประเมินผลโดยการพิจารณาจากความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานคร และความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในเขตกรุงเทพมหานคร

๙.๒.๑ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

- ประเมินผลจากความพึงพอใจของกรุงเทพมหานครที่มีต่อความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหลังจากดำเนินการเลือกตั้งเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- ประเมินผลจากการฝึกอบรมโครงการพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตยโดยการนับจำนวนของผู้ผ่านการฝึกอบรมที่มาจากเครือข่ายต่าง ๆ
- ประเมินผลจากจำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมโครงการพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตยที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานคร
- ประเมินผลโดยพิจารณาจากการตรวจสอบสถิติของผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเสียที่เกิดขึ้น

๙.๓ เครื่องมือ

๙.๓.๑ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สํารวจความพึงพอใจของประชาชนที่มาใช้บริการที่สำนักงานเขต โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert's Scale กำหนดระดับความพึงพอใจออกเป็น ๕ ระดับ คือ พอใจมากที่สุด พอใจมาก ปานกลาง พอใจน้อย พอใจน้อยที่สุดแบบสอบถามประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่ ตอนที่ ๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้ความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตอนที่ ๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๙.๓.๒ แบบบันทึกการจัดส่งสนับสนุนบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ในเขตกรุงเทพมหานคร

๙.๓.๓ แบบบันทึกจำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมฯ และจำนวนเครือข่ายของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

๙.๓.๔ แบบบันทึกผลการเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.1 เห็นควรจัดตั้งส่วนงานระดับฝ่ายขึ้นรับผิดชอบงานพลเมืองอาสา กกต. ในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ เนื่องจากพลเมืองอาสา กกต. ไม่มีส่วนงานในสำนักงาน กกต. ที่รับผิดชอบเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะต้องคิดวิจัย พัฒนากิจกรรม ผลิตคู่มือปฏิบัติงาน และเอกสารเผยแพร่ความรู้ที่จะให้พลเมืองอาสา กกต. ใช้ประกอบในการปฏิบัติงานของ อสม. มีส่วนงานระดับกองรับผิดชอบ คือ กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชนมีการศึกษา วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ตลอดอย่างต่อเนื่อง

๑๐.2 เห็นควรผลักดันให้งานพลเมืองอาสา กกต. เป็นงานประจำของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากพลเมืองอาสา กกต. เป็นการจัดทำโครงการประจำปี จึงขาดความต่อเนื่องในการจัดทำกิจกรรมการขับเคลื่อนให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนทัศนคติ และการปฏิบัติจะต้องเป็นการขับเคลื่อนอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นการปฏิบัติงานประจำ

๑๐.3 ต้องผลักดันให้ พลเมืองอาสา กกต. ใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวันภายในชุมชน ในการส่งเสริมและให้ความรู้ประชาธิปไตยแก่เพื่อนบ้านควบคู่กันไปกับการปฏิบัติงานศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยให้มีกิจกรรมต่อเนื่อง

๑๐.4 ควรพิจารณา สิ่งจูงใจ หรือสวัสดิการที่จะทำให้พลเมืองอาสา กกต. มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยไม่ได้มุ่งหวังสิ่งตอบแทนเป็นตัวเงินเช่น ได้รับการรักษาพยาบาลฟรี นอนห้องพิเศษฟรี ได้รับเงินตอบแทนรายเดือน ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ฯลฯ ซึ่งกกต. ต้องศึกษา และผลักดันเรื่องสวัสดิการของพลเมืองอาสา กกต. ด้วย
